Не толькі з кветак і пладоў

04.08.2018 12:25 Навука і інавацыі без каментарыяў

Большасць водараў для прамысловасці ствараецца рукамі хімікаў

Каля 10 гадоў назад у Беларускім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце ў рамках спецыяльнасці “Біятэхналогія” з’явілася новая спецыялізацыя — “Тэхналогія тлушчаў, эфірных маслаў, парфумерна-касметычных прадуктаў”. І дагэтуль яна з’яўляецца ўнікальнай: ні адзін другі ўніверсітэт не рыхтуе падобных спецыялістаў. Адмысловыя веды і практычныя навыкі, што атрымліваюць выпускнікі, дазваляюць ім з поспехам працаваць як у харчовай прамысловасці, так і на касметычным рынку.

Пра хімічную навуку, якая эксперыментуе з водарамі і нават больш — вызначае многія трэнды на парфумерным рынку, — нам расказаў загадчык кафедры хімічнай перапрацоўкі драўніны БДТУ, кандыдат тэхнічных навук, дацэнт Вячаслаў ФЛЕЙШЭР.

Мы выкарыстоўваем файлы “cookies” і падобныя тэхналогіі на нашым вэб-сайце, каб палепшыць работу і павысіць эфектыўнасць сайта. Працягваючы работу з сайтам nastgaz.by, Вы пагаджаецеся з размяшчэннем cookie-файлаў на Вашым камп’ютары. Ok

Падрабязней.

— Вячаслаў Леанідавіч, парфумерна-касметычны напрамак новы і для ўніверсітэта, і для вучоных. Можна сказаць, гэта хімія, якая мяжуецца з мастацтвам, бо мае значэнне не толькі навуковая кваліфікацыя чалавека, але і густ, адчуванне, інтуіцыя... Як у такіх нестандартных умовах фарміруецца вучэбны і даследчы працэс?

— Сапраўды, парфумерыя — гэта цэлая навука. Калі проста змяшаць пэўныя інгрэдыенты, то з гэтага нічога не атрымаецца (пры змешванні некаторыя з іх могуць уступіць у рэакцыю адно з адным і можа змяніцца пах зыходных рэчываў), таму трэба ведаць, што і з чым змешваць, у якой паслядоўнасці. Нездарма ёсць асобныя кнігі толькі па змешванні і настойванні. Усё гэта даволі складана, але вельмі цікава.

Духі, якія вы набываеце ў магазіне, могуць змяшчаць каля сотні розных рэчываў. Паасобку некаторыя з іх маюць проста агідны пах, але ў мікрадозах яны пэўным чынам уплываюць на кампазіцыю, і без іх немагчыма атрымаць жаданы водар, напрыклад, язміну. Парфумер ведае, як злучыць усе пахі ў адно цэлае і знайсці тыя непаўторныя адценні, што зробяць яго твор сапраўды ўнікальным.

Вядома, што звычайна ствараецца парфумерная серыя (духі, мыла, крэм). Складанасць у тым, што парфумерныя кампазіцыі для кожнага сродку павінны змяшчаць розныя інгрэдыенты (тое, што ёсць у духах, у мыле не выжыве), а водар павінен быць аднолькавым. І тут на дапамогу прыходзяць хімічныя веды.

Нашы студэнты вельмі ахвотна спасцігаюць гэтую навуку, вывучаюць адпаведную літаратуру, эксперыментуюць, спрабуючы ўзнавіць увесь спектр наяўнай касметыкі (у тым ліку дэкаратыўнай). У нас ёсць дысцыпліна “Вучэбная даследчая работа студэнтаў”, дзе кожны студэнт распрацоўвае пэўны прадукт і потым прэзентуе яго групе. Усе стараюцца падысці да работы творча, прадстаўляюць не толькі духі,

але і цікавыя ўзоры мыла, крэмы, харчовыя прадукты, вырабленыя сваімі рукамі. Усе водары можна апрабаваць на аднакурсніках, пачуць меркаванні і потым удасканальваць работу.

Мы вельмі плённа супрацоўнічаем з Алегам Генадзьевічам Выглазавым — на сёння гэта адзін з вядучых парфумераў нашай краіны. З яго дапамогай стварылі базу эфірных маслаў, індывідуальных рэчываў, якія выкарыстоўваюцца ў вытворчасці парфумерыі. Таму студэнты, якія хочуць развівацца ў згаданай сферы, маюць такую магчымасць.

— Вячаслаў Леанідавіч, што ўплывае на ўспрыманне пахаў? Чаму адны і тыя ж духі камусьці падабаюцца, а іншым — не?

— Так, у кожнага чалавека сваё ўспрыманне, звязанае з жыццёвым вопытам, успамінамі, асацыяцыямі. Нос — гэта ўсяго толькі рэцэптары, якія ўлоўліваюць тыя ці іншыя хімічныя рэчывы, а ўспрыманне паху ажыццяўляецца мозгам. Умоўна, калі мы чуем пах карыцы, то ўяўляем цёплы дом, чаяванне, свежае печыва. Калі гэта пах грыбоў — мы ўяўляем сябе ў вільготным лесе. Аднак гэта агульныя асацыяцыі, успрыманне пахаў кожным чалавекам вельмі індывідуальнае.

Скажу больш: пахі па-рознаму ўспрымаюцца жыхарамі розных краін. Напрыклад, брэндавыя духі з аднолькавай назвай для ЗША і Вялікабрытаніі будуць мець розныя водары. Тое, што прыемна для амерыканца, непрыемна для еўрапейца. І наадварот. Гэта асобная тэма, якой парфумеры і маркетолагі ўдзяляюць вельмі шмат увагі.

— Для звычайнага чалавека вельмі прыемнымі ўяўляюцца пахі баршчу ці катлет. Але яны не цікавяць парфумераў. Чаму?

— Не пагаджуся з вамі. Калі раней стварэнне пахаў было накіравана пераважна на парфумерыю, то пачынаючы з 2000-х гадоў гэтая тэндэнцыя пачала пашырацца. Зараз гэта велізарная індустрыя, якая працуе на харчовую прамысловасць. Сёння араматызатары выкарыстоўваюцца ўсюды: у ёгуртах, каўбасах, чыпсах. Любы прадукт, які вы возьмеце на паліцы ў магазіне (нават смятана), змяшчае рэчывы, што надаюць пэўны пах. Таму стварэнне аддушак і араматызатараў для харчовай прамысловасці зараз больш актуальна і глабальна, чым вытворчасць духоў. Усё ж такі мы не так часта набываем парфуму, а ежу купляем штодня. А каб прадаць той ці іншы прадукт, вытворцу трэба зрабіць яго апетытным, пахучым.

Тое ж з салодкімі напоямі, у якіх выкарыстоўваюцца араматызатары, ідэнтычныя натуральным. Гэтыя араматызатары сінтэзуюцца хімічным шляхам: не вырабляецца столькі расліннай сыравіны, каб зрабіць іх натуральнымі.

Вячаслаў Леанідавіч дэманструе бутэлечку з духамі, якія Алег Выглазаў вырабіў па рэцэпце 1917 года. Я адчуваю незвычайны водар: быццам прывітанне з дзяцінства і нібы подых нейкага далёкага ўсходняга храма...

— Чаму водар стагадовай даўніны такі непадобны да сучаснай парфумы? Змяніўся густ людзей, змяніліся тэхналогіі вырабу?..

— Змянілася ўсё. Параўнайце адзенне сучасных людзей і людзей, якія жылі ў мінулым стагоддзі. Мяняецца мода, густы, адпаведна, мяняецца патрэба ў тых ці іншых водарах. У трэндзе — сучасныя пахі (свежыя, металічныя), якія асацыіруюцца з рухам, дынамікай, поспехам.

У духах па рэцэпце 1917 года выкарыстоўваюцца натуральныя эфірныя маслы. Сёння гэтага практычна няма. У магазінах прадаецца стапрацэнтная сінтэтыка, парфумерныя кампазіцыі, створаныя на аснове хімічных рэчываў. Эфірнае масла выкарыстоўваецца толькі ў духах экстра-класа — гэта вельмі маленькія і вельмі дарагія флакончыкі.

Калі ў звычайным магазіне вас будуць пераконваць, што ў склад парфумы ўваходзіць натуральнае эфірнае масла, магу запэўніць, што гэта нерэальна. Па-першае, яго не выпрабляецца столькі, каб дадаваць у масавы прадукт. А па-другое, гэта было б надзвычай дорага. Напрыклад, 1 грам эфірнага масла ружы каштуе каля 20 долараў, а каб атрымаць кілаграм, трэба перапрацаваць 5 тон пялёсткаў руж.

— А што вы можаце сказаць наконт эфірнага масла, што прадаецца ў аптэках і дзе напісана “100% натуральны”?

— Тое, што пішуць на ўпакоўцы — “100% натуральнае эфірнае масла”, таксама праўда. Але тут вытворцы карыстаюцца пэўнай хітрасцю. Эфірнае масла лічыцца натуральным, калі яно не праходзіла хімічнай апрацоўкі і туды не дадаваліся сінтэтычныя рэчывы. Напрыклад, каб атрымаць эфірнае масла сасны, драўнінную зеляніну — ігліцу ў спецыяльнай устаноўцы апрацоўваюць парай. Пара, падымаючыся ўверх, захоплівае эфірнае масла, а потым ужо робіцца расслаенне (зверху — масла, знізу — вада). Аднак эфірнае масла — гэта не адно, а некалькі рэчываў, якія складаюцца з дзвюх частак: вуглевадароды (CH), што маюць даволі прымітыўны і часам непрыемны пах, і група, якая ўтрымлівае альдэгіды, спірты, складаныя эфіры і кетоны. Каштоўнасць эфірнага масла абумоўлена наяўнасцю, колькасцю і разнастайнасцю другой часткі. Ад вуглевадародаў, як правіла, пазбаўляюцца, бо яны не прымяняюцца ў парфумерыі (слаба раствараюцца, надаюць мутнасць і г.д.) — гэта баласт. Вытворцы выдзяляюць сапраўднае эфірнае масла і такім чынам найбольш каштоўную частку забіраюць для сваіх мэт. Але і ў

вуглевадароднай частцы ёсць маленькія каштоўныя прымесі — вось іх разліваюць у бутэлечкі і прадаюць у аптэках па даступных цэнах. І гэта сапраўды натуральнае эфірнае масла, праўда, яго склад моцна адрозніваецца ад эталоннага.

Некаторыя вытворцы ўмудраюцца дадаваць у бутэлечкі сінтэтычныя рэчывы для таго, каб эфірнае масла мела водар таго прадукту, з якога яно было выдзелена. Напрыклад, сапраўднае лімоннае эфірнае масла не пахне лімонам. Яно вельмі блізкае па складзе з апельсінавым маслам, і чалавек, які не працуе з пахамі, не здолее іх адрозніць. Але пагадзіцеся: калі вы набываеце ў аптэцы лімоннае эфірнае масла, вы хацелі б, каб яно пахла лімонам.

— Як вы лічыце, Вячаслаў Леанідавіч, парфумерна-касметычная галіна добра развіта ў Беларусі?

— Безумоўна, хаця ёсць вельмі вялікая канкурэнцыя з заходнімі краінамі і Расіяй. Удасканальваюцца не толькі водары, але і інгрэдыенты крэмаў. Калі параўноўваць беларускую касметыку з імпартнай, якая можа быць у дзясяткі разоў даражэйшай, то магу з упэўненасцю сказаць, што інгрэдыенты і там, і там аднолькавыя. Нашымі касметычнымі кампаніямі выкарыстоўваецца якасная сыравіна ад сусветна вядомых вытворцаў (BASF, KaO, Rhodia, MERCK), сучаснае высокатэхналагічнае абсталяванне. У замежных крэмах можна знайсці нейкія дадатковыя інгрэдыенты, але гэта рэклама. Асноўная роля касметыкі — увільгатніць, абараніць, не нашкодзіць. Усё астатняе — маркетынгавыя хады дзеля таго, каб прымусіць пакупніка паспрабаваць штосьці новае. Магчыма, у беларускай прадукцыі не такая яркая ўпакоўка, але яна нічым не саступае імпартнай.

Ведаеце, які кошт самога прадукту (парфумы, крэму і г.д.) у імпартнай упакоўцы? Не больш як 5% ад цаны. 95% — гэта рэклама, тара, лагістыка, зарплата стваральнікаў і г.д. Рабіце высновы самі.

— Спецыялізацыя была адкрыта не так даўно, але, магчыма, за гэты час вы ўжо падрыхтавалі прафесійных парфумераў?

— Нашы выпускнікі атрымліваюць вельмі шырокую кваліфікацыю: “інжынер, хімік, тэхнолаг”, таму ў іх няма праблем з працаўладкаваннем. Многія ідуць працаваць у харчовую прамысловасць, а некаторыя спрабуюць сябе ў парфумерна-касметычнай галіне. Каля 5 гадоў назад дзве нашы выпускніцы пачалі выпускаць мыла ручной работы. Зараз яны ўжо маюць сваё маленькае прыватнае прадпрыемства і ў адным з мінскіх гандлёвых цэнтраў адкрылі свой магазін. Некаторыя студэнты пайшлі яшчэ далей. Наша выпускніца Вольга Рэкіш — уладальніца ўласнай гандлёвай маркі Rekish Cosmetics і выпускае шырокі асартымент прадукцыі. Дзяўчына, якая толькі 4 гады назад скончыла ўніверсітэт,

не проста дырэктар, а ўладальнік прадпрыемства. Сёння мы ўжо размяркоўваем туды на працу сваіх выпускнікоў.

— Напэўна, усіх, хто чытаў кнігу Зюскінда “Парфумер”, цікавіць: ці магчыма стварыць супервадар, які пэўным чынам можа ўплываць на свядомасць усіх людзей?

— Немагчыма. Як я ўжо казаў, усё індывідуальна.

Дарэчы, у апошні час маркетолагі спрытна прасоўваюць у продаж духі з ферамонамі, нібыта для прыцягнення супрацьлеглага полу. Магу запэўніць, што гэта абсалютная лухта, бо ферамоны дзейнічаюць толькі на пэўных насякомых і жывёл. Людзі іх не ўлоўліваюць. І нават калі ў духі сапраўды дадаюцца гэтыя рэчывы, што наўрад ці, то максімум, чаго вы можаце дасягнуць, — прыцягнуць да сябе насякомых.

— Вячаслаў Леанідавіч, чаму адны людзі ўмеюць адрозніваць тысячы пахаў, а іншыя — толькі самыя простыя? Нюх можна развіваць?

— Прафесіяналамі становяцца праз практыку і вопыт. Калі з дзяцінства па 12 гадзін іграць на фартэпіяна, то складана не запомніць ноты. Гэтак жа можна развіваць і памяць на пахі. Праўда, ведаць ноты — гэта не значыць мець здольнасць пісаць сімфоніі. І каб ствараць новыя водары, уменне адрозніваць адценні недастаткова. Для гэтага патрэбны талент і ўнутраная гармонія.

А вы ведалі?

Спецыяліста па водарах, які валодае здольнасцю адрозніваць тысячы розных адценняў, так і называюць — “нос”.

Гутарыла Галіна СІДАРОВІЧ.
Фота Алега ІГНАТОВІЧА.

БДТУ | Вячаслаў Флейшэр | дацэнт | загадчык кафедры | кандыдат тэхнічных навук

Падобныя навіны

Асабістыя пытанні кожнага беларуса...

31.07.2018

Андрэй СЕДУН, прарэктар па вучэбнай раб...

05.05.2018

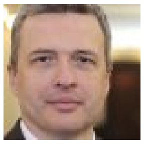

Ія Ташлыкова-Бушкевіч: “Хочацца, каб дзя...

07.03.2018

Магчымасць далучыцца да перадавых тэхнал...

12.12.2017

Пакінуць каментарый

Ваш электронны адрас не будзе апублікаваны. Абавязковыя палі пазначаны *

Каментарый *

Імя *

E-mail *

I'm not a robot

reCAPTCHA
Privacy - Terms

Дадаць каментарый

Пошук

Папулярныя публікацыі

“Падзапрудзіліся”

Паважаныя калегі, хачу вам расказаць пра 29-ы настаўніцкі лагер. Напэўна, вы да гэтага часу не...

Пашана за сумленную і ўзорную працу

Сярод педагагічнай грамадскасці Брэстчыны прозвішча Галіны Скарыны добра вядома не толькі з-за айчыннага асветніка і...

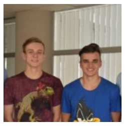

Навошта летам “інтэлектуальны дыскамфорт”?

XXIII Рэспубліканская летняя навукова-даследчая школа прайшла на базе спартыўна-аздараўленчага комплексу “Брыганціна”. Юныя даследчыкі працавалі ў...

Летнік, у якога ёсць душа

У летніку “Барок” ёсць алея “Дружбы і любові”. Па добрай традыцыі ў канцы кожнай змены...

Мне выпала шчасце нарадзіцца...

Адзін з напрамкаў патрыятычнага выхавання — выхаванне любові і павагі да родных мясцін. У кожным...

Внимание! Конкурс!

Дорогие друзья!

Издательство «Народная асвета» объявляет конкурс! Давайте ВМЕСТЕ придумаем название новой серии для подростков!

Мы хотим, чтобы идеи по созданию этой серии принадлежали не только, и не столько нам, издателям, но и Вам, наши дорогие читатели. В книгах этой серии будут подниматься проблемы, которые Вас волнуют, не дают спать ночью, вызывают оживленные споры со сверстниками и старшим поколением.

Мы ждем от Вас не только варианты названия серии, но и небольшие рассказы, истории или просто проблемные ситуации, которые могут стать основой рассказов.

Победителя конкурса ожидает ценный приз.

Сроки конкурса: с 1 июля по 31 декабря 2018 г.

Свои предложения, истории, вопросы присылайте на электронную почту издательства editor@narasveta.by с пометкой «Конкурс» (можно использовать ник (псевдоним).

juniorskills | worldskills Belarus

Інфармацыйная гадзіна

З–за засухі каля 10 тысяч фермерскіх гаспадарак знаходзяцца на грані банкруцтва
Моцная засуха ў некаторых раёнах Германіі прывяла да страты да 70 працэнтаў ураджаю, паведамляе нямецкі...

Самае спакойнае лета з пачатку канфлікту
Трохбаковая кантактная група 22 жніўня прыняла заяву аб спыненні агню ў сувязі з пачаткам навучальнага...

Форум рэгіёнаў стане пляцоўкай для абмеркавання перспектыўных кірункаў супрацоўніцтва
Беларусь і Расія на V Форуме рэгіёнаў плануюць падпісаць кантракты на $500 млн. Аб гэтым...

Пляцоўка паўмарафону становіцца актыўнай пляцоўкай для дабрачыннасці

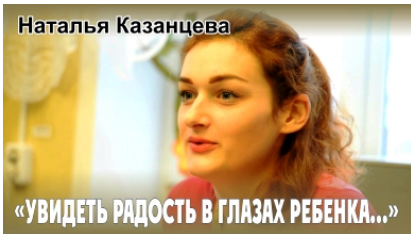

Роля Мінскага паўмарафону як пляцоўкі для рэалізацыі дабрачынных праектаў становіцца асабліва прыкметнай. Пра гэта заявіў...

Валанцёрамі “Добрага сэрца” сталі ўдзельнікі дзіцячага “Еўрабачання”
Удзельнікі Міжнароднага дзіцячага конкурсу песні “Еўрабачанне” розных гадоў падтрымалі рэспубліканскую дабрачынную акцыю БРСМ “У школу...

Каментарыі

- Дмитрий к записи Карціна, якая ажыла
- Оксана Дайнеко к записи “Падзапрудзіліся”
- Елена к записи Карціна, якая ажыла
- Наталья к записи Карціна, якая ажыла
- Кэт к записи Карціна, якая ажыла

©2014-2018 Сайт газеты "Настаўніцкая газета"